

Το γεγονός της Πεντηκοστής

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

«Η Εκκλησία», όπως λέει ο π. Γεώργιος Φλορόφσκι «είναι μια με την Πεντηκοστή, που ήταν η ημέρα της θαυμαστής θεμελιώσεως και των γενεθλίων της Εκκλησίας, οπότε όλες οι προφητείες γι' αυτήν εκπληρώθηκαν. Σ' εκείνη την "τρομερή και ακατανόητη γιορτή", το Πνεύμα, ο Παράκλητος, κατέρχεται και ενοικεί μέσα στον κόσμο, όπου ποτέ πριν δεν ήταν παρών κατά τον τρόπο που αρχίζει τώρα να ενοικεί».

Η Πεντηκοστή στην Παλαιά Διαθήκη, ήταν η δεύτερη από τις τρεις μεγάλες ετήσιες γιορτές του λαού Ισραήλ, που γιορταζόταν πενήντα μέρες μετά το Ιουδαϊκό Πάσχα. Ονομαζόταν και γιορτή των εβδομάδων, επειδή γιορταζόταν επτά εβδομάδες μετά την πρώτη μέρα των Αζύμων. Επρόκειτο για μια αγροτική γιορτή που συνδέθηκε αργότερα με τα γεγονότα του Σινά και την ανάμνηση της παράδοσης του Νόμου από το Θεό στους Ισραηλίτες.

Στην Καινή Διαθήκη, στο βιβλίο "Πράξεις των Αποστόλων", επιλέγεται από τον Θεό η ημέρα της Ιουδαϊκής γιορτής της Πεντηκοστής για την υποσχεθείσα από τον Χριστό κάθοδο του Αγίου Πνεύματος, του «Άλλου Παράκλητου». Ο Παράκλητος αποκάλυψε στους μαθητές του Χριστού ολόκληρη την αλήθεια για το πρόσωπό Του. Δυο βασικές λεπτομέρειες στο κείμενο των Πράξεων είναι ότι: «Όταν έφθασε η ημέρα της Πεντηκοστής, ήταν όλοι μαζί (οι μαθητές) συγκεντρωμένοι με

ομοψυχία στο ίδιο μέρος» καθώς επίσης ότι εκείνη την ημέρα, «στην Ιερουσαλήμ βρίσκονταν ευσεβείς Ιουδαίοι από όλα τα μέρη του κόσμου». Ήταν ένα παγκόσμιο και ιστορικό γεγονός, ένα γιορτινό κάλεσμα (μια προσκυνηματική γιορτή θα μπορούσαμε να πούμε) για Ιουδαίους προσήλυτους οποιασδήποτε καταγωγής στην οικουμένη.

Σε αυτήν την γιορτινή ατμόσφαιρα ο Τριαδικός Θεός γέμισε το σπίτι που ήταν συναθροισμένοι οι μαθητές με μια «βίαιη πνοή» και πάνω στους μαθητές διαμοιράσθηκαν «πύρινες γλώσσες», γλώσσες που έμοιαζαν με φωτιά. Το σημείο που σαγήνευσε το πολυεθνικό παρευρισκόμενο πλήθος ήταν ότι «ο καθένας τους άκουγε τους αποστόλους να μιλάνε στη δική του γλώσσα», οδηγώντας τους με απορία στο συμπέρασμα: «όλοι εμείς, είτε ιουδαϊκής καταγωγής είτε προσήλυτοι, τους ακούμε να μιλούν στις γλώσσες μας για τα θαυμαστά έργα του Θεού». Φυσικά δεν έλειψαν και αυτοί που χλεύαζαν και έλεγαν: «Ετούτοι πρέπει να' ναι πολύ μεθυσμένοι». Πιθανόν αγνοούσαν μέχρι εκείνη την στιγμή ότι η συγκεκριμένη γιορτή, ήταν το πανηγύρι του Παρακλήτου και οι καλεσμένοι στο γλέντι θα μεθούσαν με ένα «άλλο» νέο κρασί, ένα κρασί όμως διαφορετικό από αυτό που συνηθίζουν να μεθάνε οι άνθρωποι.

Σε αυτό το πανηγυρικό μεθύσι το γεγονός των «γλωσσών» αποτελεί και σημείο μια άλλης, νέας πραγματικότητας, της επιστροφής στην ενότητα της ανθρωπότητας, που είχε ολοκληρωτικά διασπαστεί με τη σύγχυση των γλωσσών. Η κάθοδος του Πνεύματος την Πεντηκοστή αντιστρέφει το αποτέλεσμα του πύργου της Βαβέλ. Στην Πεντηκοστή η πολλαπλότητα των γλωσσών δεν καταργήθηκε αλλά έπαψε να είναι η αιτία του χωρισμού όπως προηγουμένως. Ο καθένας μιλούσε στη δική του γλώσσα, αλλά με τη δύναμη του Πνεύματος ο καθένας μπορούσε να καταλάβει τους άλλους.

Η Εκκλησία μας στην εορτή της Πεντηκοστής πανηγυρίζει το “μέγα και σεβάσμιον” μυστήριο: Τη συμπλήρωση της ελπίδος, την προθεσμία της επαγγελίας, την επιδημία του Πνεύματος του Αγίου. Γιατί πράγματι το εορταζόμενο γεγονός, η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος στους αποστόλους του Χριστού, αποτελεί το τέλος και το επιστέγασμα όλου του έργου της σωτηρίας. Όλο το έργο του Χριστού, η έλευση, η διδασκαλία, το πάθος, η ανάσταση, η ανάληψη απέβλεπαν σ’ αυτό· στην έλευση του Αγίου Πνεύματος στον κόσμο, στη νέα δημιουργία. Ο λαός του Θεού, η Εκκλησία, εορτάζει κατά την Πεντηκοστή τη γέννησή της εν τω κόσμω. Την γενέθλιον ημέρα της, αλλά και αυτό το μυστήριο της ιδίας της ζωής της. Γιατί η Εκκλησία του Χριστού δεν έζησε το μυστήριο της Πεντηκοστής μόνο σε μία στιγμή χρόνου κατά το μακάριο εκείνο έτος και την ιστορική εκείνη ημέρα, που “επλήσθησαν” οι μαθητές “Πνεύματος Αγίου”. Αλλά το

ζει καθημερινά, διαρκώς, σε κάθε στιγμή χρόνου, από την ημέρα εκείνη την γενέθλιο μέχρι της συντελείας του αιώνος. Γιατί το Πνεύμα το Άγιον ήλθε τότε και έκτοτε μένει και θα μένη εις τον αιώνα στον κόσμο για να συγκροτεί την Εκκλησία. Πνεύμα και Εκκλησία είναι αδιασπάστως ενωμένα. Το Άγιο Πνεύμα είναι η ψυχή, η ζωή, η ύπαρξη της Εκκλησίας, της εν Αγίω Πνεύματι καινής ζωής. Σ' αυτό οφείλεται η ενότητα, η αγιότητα, η καθολικότητα της Εκκλησίας. Από αυτό πηγάζουν τα χαρίσματα, οι θεσμοί, η πίστη και η θεολογία της Εκκλησίας. Τη βιαία Του πνοή και την πυρίμορφο δρόσο Του αισθάνεται σε κάθε βήμα, σε κάθε εκδήλωση, σε κάθε κίνησή της. Από αυτό πηγάζουν οι υπερφυσικές ενέργειες των μυστηρίων, που ζωογονούν, που τροφοδοτούν και αγιάζουν το σώμα της. Στην ιστορική λοιπόν Πεντηκοστή, αλλά και στη διαρκή Πεντηκοστή, στην οποία ζει η Εκκλησία, μας μεταφέρει η μεγάλη αυτή γιορτή. Τη μέρα αυτή κλίνωμε τα γόνατά μας και προσκυνούμε την αήττητη δύναμή Του, δοξολογώντας την Αγία Τριάδα, που φωτίζει και αγιάζει τις ψυχές μας. Και στη στάση αυτή της ταπεινώσεως, της κλίσεως των γονάτων και του αυχένος, υποδεχόμαστε την χάρη του Παρακλήτου.

Πεντηκοστή, εορτάζουμε πάντοτε μέσα στην Ορθόδοξη εκκλησία μας. Ο ιερός υμνογράφος δανείζεται φράσεις, από το λόγο του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου στη Πεντηκοστή και λέγει: «Πεντηκοστήν εορτάζομεν και πνεύματος επιδημίαν και προθεσμίαν επαγγελίας και ελπίδος συμπλήρωσιν. Και το μυστήριον όσον ως μέγα τε και σεβάσμιον διο βοώμεν Σοι δημιουργέ του παντός Κύριε δόξα Σοι» (Στιχηρό Εσπερινού Πεντηκοστής). Η Πεντηκοστή είναι φανέρωση του Αγίου Πνεύματος, κατά τον ζωηρότερο τρόπο που θα μπορούσε να εξαχθεί. Και επειδή με την επιφοίτηση του αγίου πνεύματος, συμπληρώνεται και η αποκάλυψη και των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδος, γι' αυτό η ημέρα του Αγίου Πνεύματος, η επομένη της Πεντηκοστής, θεωρείται ως ημέρα της Αγίας Τριάδος. Διότι τόσο τον Πατέρα όσο και τον Υιό, τους γνωρίζουμε μόνο με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος. Η ψηλή κορυφή ενός βουνού είναι σκεπασμένη από τα σύννεφα , υπό την έννοια ότι είναι πάρα πολύ ψηλή. Δεν φαίνεται. Ξαφνικά βγαίνει ο ήλιος και αποκαλύπτεται το μεγαλείο και το ύψος αυτής της κορυφής. Έτσι και εδώ η ψηλότερη κορυφή στον κόσμο είναι η Αγία Τριάδα. Τα σύννεφα του σκοτεινιασμένου μυαλού μας και της καρδιάς μας δεν μας αφήνουν να βλέπουμε και να θαυμάσουμε το ακρόριο, το υψηλότερο της Θεολογίας, που είναι η Αγία Τριάδα . Και έρχεται το Πνεύμα το Άγιο και φωτίζει το νου και καθαρίζει την καρδιά , και ο πιστός βλέπει με την πίστη την Αγία Τριάδα γι' αυτό και στους άινους του όρθρου της Πεντηκοστής ψάλουμε «Διού πατήρ γνωρίζεται και υιός δοξάζεται και παρά πάντων γινώσκειται μια δύναμη, μια σύνταξις μία προσκύνηση της αγίας τριάδος». Ο Χριστός μας φεύγοντας με την ανάληψή Του στους ουρανούς , υποσχέθηκε ότι θα μας στείλει άλλον Παράκλητον για να μένει μεθ' ημών, για να μένει μαζί μας, εις τους αιώνας, πάντοτε. Και τον Παράκλητο, το Πνεύμα το Άγιο, μας το έστειλε την ημέρα αυτή

της μεγάλης εορτής της Πεντηκοστής. Και παραμένει εις τον αιώνα μέσα στην εκκλησία, μέσα στα μυστήρια. Γι' αυτό δεχόμενοι εμείς οι άνθρωποι τα άγια μυστήρια και ιδιαίτερα την Θεία Ευχαριστία, το άγιο σώμα και το αίμα του Χριστού, παίρνουμε όλη την Αγία Τριάδα και δὴ το πνεύμα το άγιο που αγιάζει το τίμιο αίμα και από άρτο και οίνο τον μεταβάλλει σε σώμα και αίμα Χριστού.

Αν η Εκκλησία είναι το μυστικό σώμα του Χριστού, το Πνεύμα το Άγιον είναι η καρδιά του σώματος. Η ζωντανή δράση της Εκκλησίας στον κόσμο αρχίζει με την Πεντηκοστή, και συνεχίζεται μέσα στη Λειτουργία. Κάθε Θεία Λειτουργία είναι και μία Πεντηκοστή. Βεβαίως, η Θεία Λειτουργία γίνεται εν ονόματι και των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδος. Η πύλη που μπαίνουμε στην Θεία Λειτουργία είναι Αγιοτριαδική. Μεγαλοπρεπή η αρχή της. «Ευλογημένη η βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου πνεύματος». Έτσι αρχίζει η Θεία Λειτουργία. Και όλες οι ευχές και οι εκφωνήσεις καταλήγουν, σε τριαδική δοξολογία. «Ότι πρέπει συ πάσα δόξα τιμή και προσκύνσεις, τω Πατρί, και τω Υιώ και τω Αγίω Πνεύματι νυν και αεί, και εις τους αιώνας των αιώνων αμήν». Αλλά η δύναμη εκείνη η οποία τελεί τη φρικτή θυσία της Θείας Λειτουργίας, και πυρακτώνει, δηλαδή κάνει φωτιά τον ναό και τον ιερέα, είναι το Άγιο Πνεύμα.

Καταλήγοντας, να πούμε ότι αυτό που ζωογονεί την Εκκλησία, αυτό που μετατρέπει μέχρι και σήμερα απλούς πιστούς σε αγίους, αυτό που ενώνει τον άνθρωπο μυστηριακά με την Αγία Τριάδα, είναι το Άγιο Πνεύμα, έτσι όπως χορηγήθηκε την μέρα της Πεντηκοστής στους μαθητές του Χριστού.

Γιάννη Αντωνιάδη -Θεολόγου

Πηγή: churchofcyprus.org.cy